

Miljødirektoratet,
Postboks 5672 Torgarden,
7485 Trondheim

Høringssvar - Forslag til endringer i vass- og avløpsanleggslova og forurensningsforskriften om overvannsgebyr. Oppfølging av NOU 2015:16 Overvann i byer og tettsteder

Innledning

Huseierne er en uavhengig forbrukerorganisasjon som uten kommersielle interesser eller politiske bindinger. Vi representerer boligeiere over hele landet og har 285.000 medlemmer som bor i enebolig, leiligheter, borettslag og sameier.

Vi takker for anledningen til å inngi høringssvar i denne saken.

Kort om høringsforslaget

Miljødirektoratet har fått oppdrag fra Klima- og miljødepartementet om å sende på høring forslag til endringer i vass- og avløpsanleggslova og forurensningsforskriften om etablering av overvannsgebyr. Forslaget innebærer at kommunen gis hjemmel til å innføre et overvannsgebyr, dersom kommunen ser et behov for å effektivisere gebyrstrukturen for kommunale avløpsanlegg.

Hovedpunktene i forslaget er:

- Lovendringer i vass- og avløpsanleggslova for å etablere hjemmel for overvannsgebyr.
- Nytt kapittel i forurensningsforskriften (16A) som regulerer rammene for gebyret.
- Gebyret skal være årlig og kan bestå av en fast og en variabel del. Fast del skal dekke kommunens faste kostnader, og være lik for alle gebyrpliktige. Variabel del skal være basert på eiendommens avrenningspotensial, med mulighet for gebyrreduksjon ved lokale tiltak.
- Gebyrsubjektet er eier av eiendommen, og hver eier skal kun faktureres et gebyr.
- Kommuner som ønsker å innføre overvannsgebyr må etter forslaget overføre sine overvannskostnader fra avløpsgebyret til overvannsgebyret, og lage en plan for overvannshåndtering for alle kommunens tettsteder. Planen skal inneholde informasjon om hvilke områder som er utsatt for vesentlig skade som følge av overvann, plassering av kommunale overvannsanlegg, anleggenes funksjon og en vurdering av nytte og kostnader ved de kommunale anleggene som planlegges.
- Overvannsgebyr betales av eier/fester av fast eiendom med avrenning til kommunalt overvannsanlegg.
- Gebyret må ligge innfor selvkost og kan ikke overstige kommunens nødvendige kostnader med overvannstiltakene. Det er ikke krav om full kostnadsdekning.
- Forslaget gjelder ikke for Svalbard.

Bakgrunn

Det forventes at skader på eiendommer og bygninger som følge av overvann vil øke framover. Miljødirektoratet viser i høringsnotatet til at de to viktigste driverne for dette er klimaendringer og befolkningsvekst med tilhørende fortetting.

Direktoratet viser til at ifølge «Klimatilpasningsmeldingen Meld. St. 26 (2022-2023) *Klima i endring – sammen for et klimarobust samfunn*», vil den gjennomsnittlige årsnedbøren øke med i underkant av 20 prosent over fastlands-Norge og over 60 prosent på Svalbard i løpet av det 21. århundret. Dette vil medføre at episoder med kraftig nedbør vil skje oftere og bli mer intense. For fastlands-Norge kan det bety nesten dobbelt så mange dager med kraftig nedbør. Mer nedbør, spesielt på kort tid, fører til økt risiko for mer overvann og for flere og større regnflommer.

Miljødirektoratet skriver i sitt høringsbrev at det er vanskelig å anslå det totale skadeomfanget og summen av direkte og indirekte kostnader på nasjonalt nivå, men viser til anslag overvannsutvalget foretok i NOU 2015:16 «Overvann i byer og tettsteder – som problem og ressurs». Utvalget anslo den gang at de totale skadekostnadene var i størrelsesorden fra 1,6 til 3,6 mrd. kroner per år på landsbasis. Videre at det kunne forventes flere episoder med kraftig nedbør, i tillegg til økt utbygging og fortetting i fremtiden. Utvalget påpekte at både klimautviklingen og fortetting kan hver for seg øke intensiteten i overvannsavrenningen, og uten forebyggende tiltak måtte det forventes at skadekostnadene ville følge samme utvikling. Basert på dette anslaget mente utvalget at nåverdien av kostnadene kan forventes å øke til 45 til 100 mrd. kroner i et 40-års perspektiv.

Huseierne bemerker at Finans Norge i en artikkel i Aftenposten publisert 04.04.2025, opplyste at de siste ti årene har forsikringsselskapene erstattet vær- og naturskader for 38,3 milliarder kroner på bygninger og innbo i Norge, og at erstatning knyttet til overvann og overbelastede rør har økt med nær 70 prosent siden 2015. Av de ti største naturhendelsene siden 1980, har syv av inntruffet etter 2010.

Artikkelen finnes her <https://www.aftenposten.no/norge/i/gwGXb1/finans-norge-vaer-og-naturskader-for-over-38-milliarder-kroner-de-siste-10-aarene>

Norsk Vann fikk utarbeidet en rapport om kommunalt investeringsbehov for vann og avløp i 2021. I rapporten indikeres det at samlet investeringsbehov for overvannsanlegg er på mellom 0,7 og 1,1 mrd. kroner per år og akkumulert til 18,5 mrd. kroner fram til 2040 (i 2021-kroner). Miljødirektoratet mener dette indikerer at på overordnet nivå vil kostnadene ved skade være betydelig høyere enn investeringsbehovet som er anslått. Ut fra anslag på skadepotensialet vurdert opp mot anslag for investeringsbehovet, mener direktoratet det må det antas at det vil være samfunnsøkonomisk lønnsomt å forebygge vesentlig mer enn i dag.

Miljødirektoratets vurdering av utfordringer knyttet til gjeldende regelverk

Dagens regelverk har en rekke bestemmelser om overvannshåndtering, både i byggesak og i bebygde områder. Vi går ikke inn i detaljene i regelverket her, men viser til Miljødirektoratets fremstilling i Høringsbrevet s. 11 og 12.

Direktoratet vurderer at gjeldende regelverk ikke er tilstrekkelig for å møte de utfordringene økt overvann medfører, bla. påpekes at det at

- Dagens påleggshjemler har til felles at de ikke kan anvendes dersom det medfører urimelige kostnader og/eller uforholdsmessighet. Dette legger begrensninger på hvor langt kommunene kan anvende hjemlene til å pålegge eiendomsbesittere å utføre tiltak.
- Lokale og åpne overvannsløsninger som infiltrasjonssoner, fordrøyningsbasseng, regnbed og grønne løsninger kan ikke finansieres av avløpsgebyret. Slike løsninger må i stedet finansieres over det ordinære kommunebudsjettet.
- Kommunens kostnader for overvannsledninger finansieres i dag enten gjennom kommunens frie midler, eller gjennom avløpsgebyret, som i dag fordeles etter abonnentenes forbruk av drikkevann. Økningen i investeringsbehov gjør at denne praksisen kan oppfattes som mindre hensiktsmessig. Det er ingen sammenheng mellom abonnentenes forbruk av drikkevann og mengden avrenning fra eiendommen som må samles opp, ledes bort og behandles i kommunale overvannsanlegg.
- Private overvannstiltak, i form av åpne løsninger, kan redusere kommunens behov for å gjøre tiltak og investeringer på vegne av fellesskapet, og dermed gi større fleksibilitet og lavere samlede kostnader for overvannssystemet. Dagens regelverk åpner ikke for at kommunene kan finansiere tiltak i privat regi gjennom gebyrfinansiering.
- Dagens finansieringsmekanismer inneholder ikke elementer som kan stimulere private eiendomsbesittere til å etablere anlegg på egen eiendom som ikke er privatøkonomisk lønnsomme, men likevel er samfunnsøkonomisk lønnsomme.

Miljødirektoratet konkluderer med at:

«Uten et regelverk som tilrettelegger for finansiering av samfunnsøkonomisk lønnsomme overvannstiltak, blir det vanskelig for kommunene å møte utfordringene som klimaendringene fører med seg og det vil medføre unødig høye skadekostnader for næringsliv og kommunens innbyggere.»

Huseierne mener – Overordnede innspill

Huseierne mener det er godt dokumentert at klimaendringer samt fortetting av areal har medført økt avrenning av overvann, og det er lite tvilsomt at utviklingen vil fortsette i årene som kommer.

Huseiernes boligpolitiske program gir føringer for vårt arbeid, også når det gjelder overvann og overvannsgebyr. Et overvannsgebyr kan etter Huseiernes vurdering være en måte å finansiere nødvendige tiltak, og vi ser behovet for at kommunene får mulighet til å finansiere andre overvannstiltak enn avledning av overvann gjennom avløpsledninger – f. eks i form av åpne anlegg på overflaten.

Forslaget om innføring av et eget overvannsgebyr kommer på et tidspunkt der bokostnadene i løpet av noen få år har økt kraftig, og mange husholdninger sliter økonomisk. Innføring av nye gebyrer som øker bokostnadene må derfor være strengt nødvendige og dokumentert kostnadseffektive dersom Huseierne skal støtte forlaget.

Miljødirektoratet trekker i høringsnotatet frem at kommuneøkonomien er presset, men sier ikke noe om at det samme i høyeste grad gjelder for mange norske husholdninger.

Huseierne viser til at i perioden 2020-2025 har bokostnadene for landets boligeiere økt med nesten 90 prosent (ifølge Huseiernes bokostnadsindeks, utarbeidet av Samfunnsøkonomisk Analyse). Dette er kostnader som man ikke kan velge bort, og husholdningene kommer til å ha vedvarende høye bokostnader i årene fremover. I 2020 brukte en husholdning med medianinntekt ca. 20% av disponibel inntekt på å dekke de faste, løpende bokostnadene sine. I 2025 er det økt til over 30%.

Ifølge Miljødirektoratet vil innføringen av et eget overvannsgebyr kunne føre til at avløpsgebyret reduseres med 10-30%. Dette innebærer imidlertid ikke reduksjon i gebyrene totalt sett. Ifølge Miljødirektoratet må *overvannsgebyret forventes, i alle fall på sikt, å bli høyere enn den umiddelbare reduksjon i avløpsgebyret*.

Hvor høye gebyrene kan bli, gir ikke direktoratet noe presist anslag om jfr. høringsbrevet i pkt. 10.2 «Økonomiske konsekvenser» på s. 28, der direktoratet skriver: «Det er ikke mulig å nøyaktig anslå gebyrets størrelse.»

På samme side skriver direktoratet:

«Det er ikke mulig nå å vurdere hvilke konkrete tiltak som vil bli gjennomført i de enkelte kommunene, og dermed heller ikke mulig å vurdere de samlede kostnadene som skal gebyrfinansieres. Disse tiltakene, og dermed også kostnadene, vil variere svært fra kommune til kommune, ut fra lokale forhold som nedbørsmønster, grad av tette flater fra bygninger, veier, asfalterte områder mv., og tilgang på grønne områder som sørger for naturlig infiltrasjon og absorbering av regnvann. Samtidig vet vi at skadepotensialet er svært stort, og at kravet om en plan for å vurdere og sammenstille nytte og kostnader skal sikre at kostnadene blir lavere enn den faktiske nytten for innbyggerne.»

Miljødirektoratet antar, til tross for en kun grovmasket oversikt over kostnadsbildet, at det vil være samfunnsøkonomisk lønnsomt å forebygge vesentlig mer enn i dag. Direktoratet skriver på s. 13:

«Som nevnt anslo overvannsutvalget i 2015 at nåverdien av kostnadene kan stige til 45-100 mrd. kroner i et 40-års perspektiv (i 2015-kroner). Norsk Vann fikk utarbeidet en rapport om kommunalt investeringsbehov for vann og avløp i 2021. I rapporten indikeres det at samlet investeringsbehov for overvannsanlegg er på mellom 0,7 og 1,1 mrd. kroner per år og akkumulert til 18,5 mrd. kroner fram til 2040 (i 2021-kroner). Dette indikerer at på overordnet nivå vil kostnadene ved skade være betydelig høyere enn investeringsbehovet som er anslått. Ut fra anslag på skadepotensialet vurdert opp mot anslag for investeringsbehovet, må det antas at det vil være samfunnsøkonomisk lønnsomt å forebygge vesentlig mer enn i dag.»

Huseierne bemerker at tallgrunnlagene Miljødirektoratet viser til (Norsk Vanns rapport) er fra 2021, og tallgrunnlaget i overvannsutvalgets utredning betydelig eldre. Huseierne bestrider ikke at overvannsproblematikken har økt i omfang siden 2015, men mener likevel at en grundigere

gjennomgang og vurdering av kostnadsbildet – både skadepotensialet og kostnadene ved nødvendige tiltak - både er mulig og nødvendig når det foreslås innføring av et eget overvannsgebyr.

Det finnes, eller kan lages, kartgrunnlag som gir informasjon om fare for overvannsskader ned på eiendomsnivå i kommunene (f. eks Mitigate), og denne kunnskapen bør etter Huseiernes vurdering kunne bidra til å bedre kunne vurdere presise og effektive tiltak - uten at dette er vurdert eller hensyntatt i forslaget.

Det antatte investeringsbehovet som er påpekt i rapporten fra Norsk Vann ser videre bare på samfunnets investeringer – ikke på hva den enkelte uansett selv må håndtere. Husholdningene må ved siden av et eventuelt gebyr i mange tilfeller foreta og bekoste ytterligere overvannstiltak på egen eiendom – for eksempel for å håndtere naturlig avrenning av overvann fra naboeiendommene, håndtere pålegg om frakobling av takvann osv. Dette er kostnader som kommer i tillegg til et eventuelt overvannsgebyr samt de betydelige gebyrøkningene som uansett kommer innenfor VA- sektoren. Det er også usannsynlig at tiltak finansiert gjennom et overvannsgebyr vil forhindre alle skadetilfeller, og dette er kostnader huseier selv må dekke dersom det ikke er grunnlag for å plassere ansvaret hos andre.

I mange tilfeller vil huseier kunne benytte sine forsikringer i slike tilfeller, men som direktoratet skriver kan overvannshåndtering eller manglende overvannshåndtering påvirke forsikringsmarkedet. Direktoratet antar at forsikringsselskap i fremtiden kan øke premien i områder med svakt overvannssystem, eller at forsikringsselskapene endrer på hvilke skader de dekker og hvilke skader de ikke dekker. Direktoratet mener selv at slike endringer vil øke kostnadene for private eiendomsbesittere, antagelig mer enn økningen i overvannsgebyr.

Vi kan ikke se at direktoratet har gjort noen undersøkelser om effekten innføring av overvannsgebyr vil kunne ha for forsikringspremier, f. eks gjennom avklaringer med Finans Norge, og mener dette burde vært gjort.

Vi kan videre ikke at spørsmålet om ansvar er løst, og savner en nærmere drøftelse av hvilke risiko og kostnader som påføres boligeierne dersom de opparbeider overvannsanlegg på egen eiendom.

På generelt grunnlag savner Huseierne grundigere redegjørelser og analyser av de økonomiske konsekvenser forslagene vil påføre kommunene og den enkelte boligeier, og basert på disse opplysningene en vurdering av om innføring av et overvannsgebyr er den mest effektive måten å håndtere de utfordringer samfunnet står overfor.

Huseierne mener det er grunn til å stille spørsmål ved om Miljødirektoratet her starter i feil ende ved å anbefale innføring av hjemmel for overvannsgebyr all den tid man kun har en antagelse om omfanget av problemet som skal løses, og i liten grad har kartlagt de faktiske kostnader og konsekvenser av forslagene.

Huseierne støtter ikke forslaget.

Merknader til forslagene

Nedenfor vil vi knytte nærmere bemerkninger til noen av forslagene til endringer.

Innretning av gebyrene

Det er foreslått at det i vass- og avløpsanleggslova innføres en ny § 3a om kommunale overvassgebyr. Forslaget lyder:

Eigar av fast eigedom med avrenning til kommunalt overvassanlegg har plikt til å betale overvassgebyr til kommunen. Ved feste gjelder tilsvarende regler som vass- og avløpsanleggslova § 3 tredje ledd.»

Huseierne mener «avrenning til kommunalt overvassanlegg» gir lite veiledning om problemstillinger som kan reise seg når det skal avklares hvilke eiendommer som er gebyrpliktige. Dersom forslaget går videre antar vi at det bør etableres en felles, landsdekkende regler om når en eiendom har avrenning til kommunalt overvassanlegg for å skape klarhet og unngå konflikter.

Forslaget forutsetter videre at kommunen har eller skaffer seg oversikt over avrenningen fra de forskjellige eiendommene. Vi antar at et slikt arbeid vil være ressurs- og kostnadskrevende.

Miljødirektoratet er tilsynelatende av en annen oppfatning, og skriver om kostnadene:

«Den største merkostnaden for kommunen forventes å komme på grunn av kravet om å lage en plan for håndtering av overvann. Det vil være ekstra kostnader i en oppstartsfasen på to til tre år med kartlegging, modellering og risiko- og sårbarhetsanalyser, informasjonskampanjer samt gjennomføring av tilsyn. Nedbørhendelser og beregning av avrenning vil kunne standardiseres og modelleres. Beregning av eiendommenes avrenningspotensial vil kunne gjøres med enkle modeller basert på sjablongverdier for avrenning og informasjon tilgjengelig i Matrikkelen og Felleskartdatabasen (FKB).»

....

«Miljødirektoratet legger til grunn at kommunens administrative kostnader vil øke noe, når overvasskostnadene skal skilles ut i et eget gebyrgrunnlag og differensieres. De administrative kostnadene kan finansieres gjennom gebyret. De økte administrative kostnadene er både knyttet til behovet for å lage en plan for håndtering av overvann og til behovet for å beregne og kreve inn et eget gebyr, samt tilsyn og kontroll.»

Direktoratet skriver videre på s. 30:

«På sikt forventer vi at kommunens administrasjonskostnader for overvassgebyr vil stabilisere seg på et nivå som er sammenlignbart med kommunens administrasjonskostnader for andre gebyr- og selvkostmodeller. Erfaringene fra Danmark, som har en selvkostordning som er svært lik den norske selvkostmodellen, viser at innen vann og avløp utgjør de administrative kostnadene ca. 9 % av totalkostnaden (BDO, 2015).»

Huseierne stiller spørsmål ved om henvisningen til kommunens administrasjonskostnader for andre gebyr- og selvkostmodeller, eller kostnadene ved å administrere vann- og avløpsgebyrene i Danmark

gir et godt utgangspunkt for å vurdere administrasjonskostnadene som vil påløpe dersom forslagene her blir vedtatt.

Huseierne er bekymret for at det vil medgå betydelige midler til å etablere kunnskapsbasen som er nødvendig samt administrasjon av ordningen som kunne vært benyttet til fysiske overvannstiltak, og mener kostnadene ved forslaget må utredes bedre.

Krav om plan for å kunne kreve gebyr

Miljødirektoratet foreslår at kommuner som ønsker å innføre overvannsgebyr som et minimum må lage en plan for overvannshåndtering for hvert tettsted i kommunen. Planen må som et minimum skal inneholde hvilke områder som er utsatt for vesentlig skade som følge av overvann, plassering av eksisterende kommunale overvannsanlegg og innplassering av nye overvannsanlegg. Planen må beskrive anleggenes funksjon i overvannssystemet, hvilken skadeforebyggende effekt systemet er dimensjonert for, samt en vurdering av skadepotensialet opp mot tiltakskostnadene.

Videre foreslås det at informasjonen bør fremgå av relevante planer etter plan- og bygningsloven, slik at behovene for overvannshåndtering ivaretas i utbyggingsplaner. Miljødirektoratet foreslår også at kommunale overvannsanlegg utenfor tettsteder som etableres etter første gang kommunen fastsetter lokal forskrift om overvannsgebyr, må være inntatt i en plan for overvann for at kommunens nødvendige kostnader med prosjektering, etablering og drift skal kunne gebyrfinansieres.

Huseierne er enige i at det bør utarbeides en plan som viser hvilke tiltak som er nødvendige og kostnadseffektive dersom det skal åpnes for å innføre overvannsgebyr.

Tettsted

Huseierne stiller også spørsmålstegn ved om tettstedsbegrepet er hensiktsmessig for å beskrive hvor det er behov for den type planer forslaget forutsetter. Som Norsk Vann påpeker i sitt hørings svar på s. 6, har «tettsteder» liten sammenheng med nedbørfelt og kommunegrenser. Også KS har i sitt hørings svar tatt opp en rekke problemstillinger som reiser seg dersom man knytter plankravet til tettstedsdefinisjonen som er foreslått.

Huseierne er derfor enige med Norsk Vann om at et eventuelt plankrav bør knytte seg til konkrete nedbørfelt, og ikke tettsteder.

Selvkost

Huseierne støtter at et eventuelt gebyr må holde seg innenfor rammen av selvkost.

Selvkost - Tilskudd til etablering av overvannstiltak som reduserer kommunens nødvendige kostnader for å håndtere overvann i kommunale overvannsanlegg

Vi er enig i at tilskudd til private overvannstiltak som reduserer kommunens kostnader for å håndtere overvann bør kunne finansieres over et eventuelt overvannsgebyr.

Forlaget innebærer imidlertid at anlegg som pr. i dag ikke inngår i selvkostregnskapet skal medtas, noe som medfører at de samlede kostnadene gebyret skal dekke, økes. Ordningen må administreres, og igjen «forsviner» deler av gebyrøkningen til annet enn å bygge fysiske overvannsanlegg.

Huseierne mener derfor det eventuelt er helt sentralt å ha klare og lett praktiserbare regler om hvilke tiltak som utløser krav på tilskudd, hvor stort tilskudd tiltaket utløser osv. Forslaget gir lite informasjon om dette, og vi bemerker at tilskudd bare vil være «nødvendig» for å stimulere til å opparbeide overvannstiltak på egen grunn som ikke kan pålegges etter andre regler, f. eks forurensningsloven § 22a eller plan- og bygningsloven § 31-14. Huseierne stiller derfor spørsmål til hvilke effekt forslaget vil ha for private og etterlyser mer informasjon om de antatte virkningene av forslaget.

Årsgebyr - gebyrets fast del

Den faste delen av overvannsgebyret er foreslått basert på kommunens årlige faste kostnader, inkludert kapitalkostnader. Huseierne legger til grunn at hoveddelen av gebyret således vil være inkludert i fastdelen.

Årsgebyr- Forslag om at fastdelen skal fordeles med like stort beløp på alle eiendommer

Direktoratet foreslår at den faste delen av overvannsgebyret skal fordeles likt på alle gebyrpliktige eiendommer i kommunen.

Det vil si at eiere av for eksempel nærings-, landbruks- og skogeiendommer skal betale det samme i fast gebyrdel som vanlige boligeiere. Forslaget er i liten grad begrunnet, ut over at det gir en beregningsmetode som er enkel å administrere. Fordelingsvirkningene er ikke kommentert.

I og med at det uansett må foretas en konkret beregning av avrenningspotensiale for å fastsette det variable gebyret, mister argumentet om en ordning som er enkel å administrere mye av sin vekt. Huseierne mener forlaget innebærer det at vanlige husholdninger i realiteten subsidierer eiere av store eiendommer, og at kostnader blir lempet over fra eiere av store eiendommer og over på vanlige boligeiere.

Dette fremstår som urimelig og huseierne er imot forslaget.

Årsgebyr-Forslag om kun en fast gebyrdel pr eier, uavhengig av antall eiendommer

Det er videre foreslått at det kun skal betales én fast gebyrdel per eier, uavhengig av hvor mange eiendommer vedkommende eier.

En eier av en privat boligeiendom vil etter forslaget altså betale like mye i fast del som eier av en to eller flere boliger, nærings- eller landbrukseiendommer.

Begrensingen på ett fattsledd pr. eier, og ikke pr. eiendom, er etter det Huseierne erfarer en ny konstruksjon. Vi kan ikke se at en liknende bestemmelse gjenfinnes i reglene om vann- og avløpsgebyr, byggesaksgebyrer, regler om nettleie osv. Huseierne mener forslaget utelukkende er egnet til å senke kostnadene for nærings- og landbrukseiendommer ved å overføre disse til vanlige boligeiere.

Huseierne kan ikke se noen tungtveiende grunner til at boligeiere skal betale for næringseiendommers bruk/belastning av overvannsanlegg, og er imot den subsidiering av større eiendommer samt nærings- og landbrukseiendommer forslaget legger opp til.

Årsgebyr- Sameier og borettslag

Huseierne bemerker for øvrig at vi ikke kan se at det er utredet hvordan gebyret skal fordeles for borettslag og sameier, og ser at det kan oppstå forskjellige problemstillinger knyttet til disse eierformene. Vi går imidlertid ikke videre inn på dette her.

Årsgebyr - gebyrets variable del

Forslaget gir kommunene anledning til å utforme en variabel del av gebyret. Det foreslås at den variable delen av årsgebyret ikke skal overstige kommunens årlige variable driftskostnader med å håndtere overvann i kommunale overvannsanlegg. Det foreslås videre at driftskostnadene skal fordeles på grunnlag av potensiell avrenningsmengde fra den enkelte eiendom. Gebyrsatsen skal som hovedregel være lik for alle overvannssystemene i kommunen.

Miljødirektoratet forslår også at kommunen får anledning til å fastsette ulike gebyrsatser, dersom eiendommene har avrenning til et overvannssystem som har vesentlig høyere eller lavere driftskostnader enn øvrige overvannssystemer, eller dersom overvannet er vesentlig mer forurenset og krever mer kostbar behandling enn annet overvann. Bestemmelser for beregning av avrenningspotensial og bruk av ulike gebyrsatser må fastsettes i lokal forskrift. Det er kommunestyret som skal fastsette den årlige gebyrsatsen.

Huseierne er enige i at et eventuelt gebyr bør gjenspeile den belastningen avrenningen fra eiendommen medfører for overvannshåndteringen. En slik fordeling er i tråd med «forurenser betaler» prinsippet, og kan gi eier incentiv til å iverksette tiltak for å begrense avrenning fra egen eiendom.

Det fremgår imidlertid ikke av forslaget hvor stor «rabatt» som kan oppnås, eller om det skal være en sammenheng mellom investeringskostnader og rabatten størrelse. Det er derfor uklart for oss hvilke incitament det variable gebyret basert på avrenningspotensialet vil gi.

Beregningen av det variable gebyret etter «avrenningspotensialet» forutsetter at kommunen har, eller skaffer seg oversikt over avrenningen fra de forskjellige eiendommene. Videre må det foreta en konkret beregning for den enkelte eiendom.

Vi antar at det å skaffe denne kunnskapen, holde denne oppdatert samt foreta de nødvendige vurderingene vil være svært ressurs- og kostnadskrevende. Vi viser i den anledning til det Norsk Vann skriver på s. 9 i sitt høringsnotat:

«Vi er i positive til fleksibiliteten for kommunene til å beregne avrenningspotensialet, men ser et stort behov for at utarbeides en nasjonal veileder for hvordan slike beregningsregler kan utformes og ikke minst en finansieringsordning inntil gebyret er etablert. Det vil medføre betydelig ressursbruk i hver kommune til å utvikle egne vurderingsmetoder og modeller.»

Huseierne er bekymret for at det vil medgå betydelige midler til administrasjon som kunne vært benyttet til fysiske overvannstiltak, og mener kostnadene ved å etablere kunnskapsgrunnlag samt administrere gebyret er for dårlig utredet.

Kort oppsummert

Huseierne savner grundigere redegjørelser og analyser av de økonomiske konsekvenser forslagene vil påføre kommunene og den enkelte boligeier, og basert på disse opplysningene en vurdering av om innføring av et overvannsgebyr er den mest effektive måten å håndtere de utfordringer samfunnet står overfor.

Huseierne støtter ikke forslaget.

Huseierne bistår gjerne med innspill dersom departementet vil gå videre med forslaget.

Med vennlig hilsen

Morten A.Meyer
Generalsekretær

Per Christian Nordal
Advokat